

Denne ukas viktigste	2
<i>Presentasjon av mulige masteroppgaver / masterretninger for kommende studenter</i>	2
<i>"PhD EDUCATION – A JOINT RESPONSIBILITY" – A seminar for PhD students, supervisors and research group leaders</i>	2
<i>Delta i spørreundersøkelse om rekruttering og frafall i bachelorgraden</i>	2
Essentials in English	3
<i>Darwin 200: evening lectures on the origin of life</i>	3
Siste nytt fra BIO	3
<i>UiB i unnabakke</i>	3
<i>BIOs forskningsmelding for 2008-09</i>	4
<i>Overfiske i Victoriasjøen? FAO støtter Jeppe Kolding</i>	4
<i>More changes in travel payments!</i>	5
<i>Istid i nytt perspektiv</i>	5
<i>Personal information on the external web</i>	5
Siste nytt fra verden rundt oss	5
<i>Forskning er ingen privat sak</i>	5
<i>Nå faller lindealléen</i>	5
<i>Artikkelserie fra YS om det nye pensjonssystemet</i>	5
<i>Rektorvalgkamp: stor fare for populisme</i>	5
<i>Rektorvalkampen 2009</i>	6
<i>Bedriftslege ved UiB 2009</i>	6
<i>Probe is now announcing the 6th proteomic course</i>	6
<i>Ledige stillinger for biologer</i>	6
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	6
<i>Lærerutveksling via Erasmus</i>	6
<i>Miljøbasert vannføring</i>	6
Ukens bilde	7
<i>25th and more!</i>	7
Nye doktorgrader	7
<i>Jens Borggaard Larsen: "A view to a kill! Molecular tools for studying algal virus diversity, phylogeny and ecology"</i>	7
<i>Cand. scient. Tajul Islam; "Discovery of novel methanotrophs from extreme environments"</i>	7
Avsluttende mastergradseksamen	8
<i>Fred Marius Svendsen: Morphological and genetic variation in North Atlantic synaphobranchid eels in relation to species diagnostics</i>	8
<i>Ole Kristian Larsen: A Phylogenetic analysis of Opolophoridae (Decapoda, Crustacea) based on molecular data</i>	8
Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier	8
<i>Darwin 200: kveldsforedrag om livets opprinnelse</i>	8
<i>Summer school programmes</i>	8
<i>Fulbright: Six weeks summer school</i>	8
<i>Kurs - PROBE</i>	8
<i>6th International Nature Science Conference for students: "The COINS 2009"</i>	9
<i>BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCEL371)</i>	9
<i>MBI and Sars Centre Seminars</i>	9
<i>Sars Centre Group Leader Candidate Seminars</i>	9
<i>Norwegian Microarray Consortium course</i>	9
<i>Nasjonalt sjøørret konferanse</i>	10
Nye artikler	10

<i>Chitra Bainya, Torstein Solhøy og Ole Reidar Vetaas: endringer i diversitet i fraflyttede områder i Nepal</i>	10
<i>Steffan Roth: kjønnsdimorfisme i vinteroverlevelse hos teiger</i>	10
<i>Steffan Roth: et protomikk-verktøy for å studere insektsystematikk</i>	11
<i>Øystein Varpe, Christian Jørgensen & Øyvind Fiksen: verdien av å lagre energi for senere eggproduksjon i variable miljø</i>	11
<i>Jon E. Skjæraasen, Ian Mayer, Justin J Meager: konkurranseevne-forskjell hos sperm fra vill og oppdrettet torsk</i>	11
<i>Koji Murashita, Tom Ole Nilsen, Ivar Rønnestad: bidrag til å forstå funksjonen til hormoner i fiskens tarm</i>	12

Denne ukas viktigste

Presentasjon av mulige masteroppgaver / masterretninger for kommende studenter

Våre studenter etterspør ofte hvilke muligheter de har på mastergrad. I fjor arrangerte vi to møter for studentene med informasjon om videre muligheter de har. I år legger vi opp til tre ettermiddager i **uke 18 (tirsdag 28, onsdag 29, torsdag 30. april) fra 16:00**. Der vil representanter innenfor de ulike mastergradsretningene bli bedt om å presentere. Detaljene kommer vi tilbake til, og studentene skal også gi tilbakemelding på hva de ønsker av informasjon på en slik presentasjon. Noen av dere må derfor være forberedt på å motta en henvendelse om ikke så lenge med forespørsel om å bidra.

Hilsen Eli

"PhD EDUCATION – A JOINT RESPONSIBILITY" – A seminar for PhD students, supervisors and research group leaders

Department of Biology invites all PhD students, supervisors and research group leaders to a one day seminar on PhD education. The seminar will take place at "VILVITE SENTERET" on 14 April 2009 at 08.30-15.45. This seminar is a part of your responsibilities whether you are a PhD student, a supervisor or a research group leader!

Program:

- New Handbook for PhD studies at UiB
- PhD education and the research group
- "How to keep deadlines"
- Formal and informal bodies for PhD students
- Ethics in research
- Being both a PhD student and an employee
- How to write a solid project application

Please register on <http://bio.uib.no/phd/>. Registration deadline is 30 March. Full program can also be found on this website.

Jarl Giske
Head of department

Anders Fernø
Head of the PhD education committee
(Forskerutdanningsutvalget)

Delta i spørreundersøkelse om rekruttering og frafall i bachelorgraden

Til fast vitenskapelig ansatte og post. doc. ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

I disse dager går det ut en spørreundersøkelse om rekruttering og frafall i bachelorgraden til fast vitenskapelig ansatte og post. doc. ved fakultetet. Vi i fakultetsledelsen mener frafallet av flinke studenter i bachelorgraden er for høyt av mange grunner, men ikke minst for å sikre en best mulig rekruttering til våre master og doktorgrader og for fremtidig rekruttering av nye bachelorstudenter. Dere oppfordres derfor til å besvare undersøkelsen, slik at vi får et best mulig kunnskapsgrunnlag til å foreta videre tiltak.

Hans Petter Sejrup, Dekan

Rein Aasland, Visedekan for undervisning

Løpende	Stimulering til bilateralt forskningssamarbeid innenfor grunnleggende forskning (BILATGRUNN)	22.04.	IS-MOBIL = YGGDRASIL= Mobilitetsprogram for utenlandske ph.d-studenter og yngre forskere
Løpende	Støtte til norsk deltagelse i etablering av forskningsinfrastruktur på ESFRI Roadmap 2008	20. mar 31. mar	HFSP : Preregistrering HFSP : Innsending "Letter of Intent)
Løpende	Arrangementsstøtte HAVBRUK	30.04	ERASMUS MUNDUS II
Løpende	Nærings-PhD	06.mai	ERC Advanced Grants Life Sciences
Løpende	Utenlandsstipend for FRIBIO-stipendiater		
22. april	INFRASTRUKTUR (AVIT , Vitenskaplige databaser og samlinger; eInfrastruktur)	4. jun	INFRASTRUKTUR (Storskalaforskningsinfrastruktur)

Essentials in English

Darwin 200: evening lectures on the origin of life

We are announcing two open lectures on The Origin of Life: Thursday 19. March at 19:15, Auditorium at Studentsenteret

Minik Rosing (University of Copenhagen) and **Nicola McLoughlin** (GEOBIO, UIB) will take us on a journey nearly 4 billion years back in time to the earliest traces of life on Earth. More information (In Norwegian) at www.darwin.uib.no . The lectures are in English and open for the general public. Welcome!

Siste nytt fra BIO

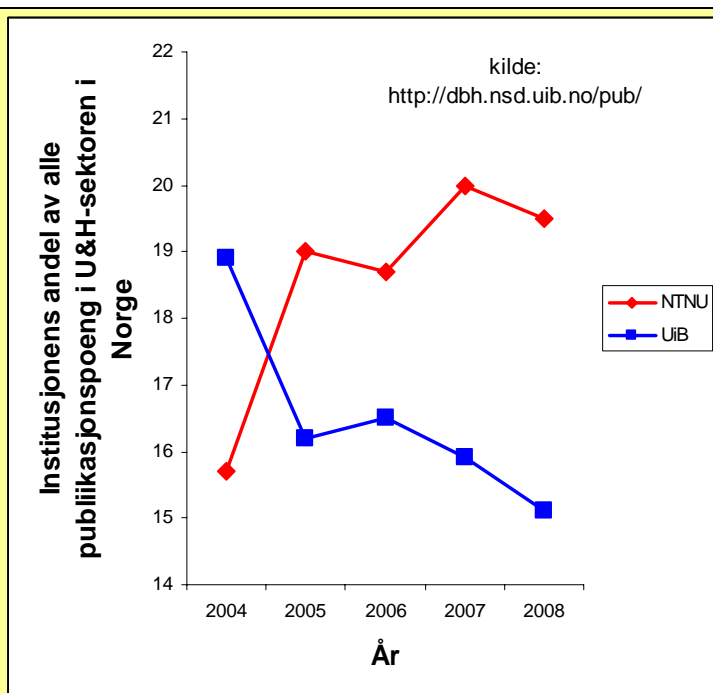
UiB i unnabakke

Det går nedover med UiB, og det har det gjort ei stund. Det er mange grunner til det, og det er ikke en spesiell person sin skyld. Vi publiserer mer og mer, men samtidig står UiB for en stadig minkende andel av norske publikasjoner (se figuren). Dette fører til at vi vitenskapelig sett blir mindre og mindre interessante, og at vi også får stadig mindre penger over statsbudsjettet. Vi faller en prosent i året i vår andel av den nasjonale forskningsproduksjonen. Budsjett-tildelingen for 2010 kommer fra vår andel av publikasjonene i 2008. Så nå vet vi hva vi har i vente når det gjelder belønningsmidler for forskning. Liknende kurver kan vises for utdanning og doktorgradsproduksjon.

Selv om det ikke er en person sin skyld, er det én person som har større ansvar enn alle oss andre, og det er vår kombinerte rektor og styreformann. Det gleder meg at han i det

siste bruker vakre ord om Forskningsuniversitetet, selv om han var mer enn skeptisk da UiB satte seg denne målsetningen. Men en målsetning oppnås ikke av seg selv, det må arbeid til. Jeg registrerer derfor med uro at Grønmo i det siste stadig fremhever at UiB har forbedret seg 100 plasser på THES-rankingen, i stedet for å fokusere på at vi gjør det stadig dårligere enn UiO, NTNU, UiTø og alle de nye universitetene. Jeg har ikke sett noen dyp forklaring på hvorfor vi går fram på THES-rankingen, men det er lett å se at vi går tilbake på regjeringens ranking på grunn av lavere vekst i publikasjoner og doktorgrader enn konkurrentene, og direkte tilbakegang i studenttallene. Grønmo utfordrer Reed & Co retorisk med "hva vil dere prioritere ned". Disse statistikkene viser imidlertid at om vi ikke tar utfordringene på alvor, så prioriterer regjeringen for oss.

Rektor liker også å framheve NTNU som det udemokratiske universitetet. Der får de det i alle fall til. Hilsen Jarl Giske

BIOs forskningsmelding for 2008-09

Denne uka var fristen for den årlige forskningsmeldingen fra instituttet til fakultetet. Et av spørsmålene vi der skulle svare på, var instituttets strategiske planer. Vi sakser denne delen inn i BIO-INFO:

Strategiske planer

I de nærmeste par årene har BIO mange store utfordringer. **Byggeprogrammet** er den største og den dominerende. Selv om byggingen går som planlagt, er det flere forhold som det er kritisk nødvendig med fortsatt fokus på:

- Vi mangler fremdeles store summer for å dekke instituttets utstysrsbehov.
- Vi mangler fremdeles et vedtak om at første etasje i dagens bioblokk skal pusses opp, selv om vi ble lovet dette i 2005
- Vi kjenner ennå ikke husleiekostnadene i nybygget, selv om universitetsstyret i 2004 vedtok at vi skulle ha samme arealkostnad som UiB for øvrig. Dette vedtaket ble glatt oversett av nåværende ledelse under budsjettframlegget for 2009. Vi hører at rektor nå sier at vedtaket for 2009 ikke sier noe om hva som blir husleien for 2010 og fremover, men vi føler oss fortsatt like forvirret. Vi vet ikke om universitetsledelsen har tenkt å bruke de høye reelle kostnadene ved nybyggene til å bygge ned biologifaget ved UiB.

Vi håper fakultetsledelsen kan hjelpe oss å få svar på disse spørsmålene.

Som ledd i byggeprogrammet skal instituttet også reorganisere flere av labene i løpet av året. Den første er Biodiversitetslaboratoriet som skal eies og driftes sammen med De naturhistoriske samlinger, etter modell av Sebrafisklaben (som eies og driftes sammen med MBI). Den neste er Levendedyrlaboratoriet som skal være en overbygning over all forskning på levende organismer på Marineholmen og Espevrend.

Dernest er det viktig å få satt **feltstasjonen på Espeland** i fokus. Nesten halvparten av prosjektinntektene til UiB fra både NFR og EU kommer fra de om lag 100 faste vitenskapelige stillingene med marint forskningsfokus. Skal vi opprettholde denne portefølje må våre fasiliteter være av ypperste klasse. Dette er hovedbegrunnelsen for moderniseringen av første etasje i dagens bioblokk, og gjelder i like stor grad på feltstasjonen. Flere store EU-prosjekter de siste 15 årene kan føres direkte tilbake til kvaliteten på feltstasjonen. BIO har derfor sendt en storutstyrssøknad til NFR om ombygginger på 45 millioner kroner. Det haster imidlertid meget sterkt å få byttet ut den gamle flåten for MESOAQUA-prosjektet. Vi ber om fakultetets hjelp til å få 2 mill ASAP for dette formål.

Dernest står **veterinærstudiet** for døren. Dette vil være BIOs eneste gode mulighet til å forbedre instituttets inntektsgrunnlag på i overskuelig framtid. Rektor overtok fra BIOs instituttleder å drive denne prosessen i mars 2008. Etter dette har prosessen ikke kommet videre i det hele tatt. Dette beklager vi veldig, ettersom tida arbeider for UMB.

Hilsen Jarl Giske

Overfiske i Victoriasjøen? FAO støtter Jeppe Kolding

FAOs "flagskip" publikasjon SOFIA (State of the World Fisheries and Aquaculture)

<http://www.fao.org/fishery/sofia/en> som oppdateres annethvert år er nettopp (2. mars) kommet ut med "2008 versjonen" <http://www.fao.org/docrep/011/i0250e/i0250e00.htm>

Nok en gang er hans analyse av fiskeriene i Victoriasjøen blitt hederlig omtalt og brukt i SOFIA - denne gang i selve hovedrapporten (World Review of Fisheries and Aquaculture) under kapitlet "Inland fisheries" p 36-38 <http://ftp.fao.org/docrep/fao/011/i0250e/i0250e01.pdf> hvor et case study på Lake Victoria er basert på det bokkapittel som kom ut i desember:

Kolding, J., van Zwieten, P., Mkumbo, O., Silsbe, G. and Hecky, R. 2008. Are the Lake Victoria fisheries threatened by exploitation or eutrophication? Towards an ecosystem based approach to management. pp. 309-354 In Bianchi, G. and Skjoldal, H.R. (eds.) *The Ecosystem Approach to Fisheries*. CAB International. ISBN: 978-1-84593-414-9.

Det som er spesielt gledelig er at FAO støtter Koldding og kollegers konklusjon om at fiskeriet i Lake Victoria (1 mill tonn i året) stort sett er 'environmentally' drevet og at det - i motsetning til hva de fleste tror - ikke finnes objektive data som støtter oppfattelsen av overfiske.

More changes in travel payments!

Last week we learned of changes affecting travel abroad, this week they have published the changes affecting travel within Norway. Learn more: [abroad](#) [inland](#) (this information is currently only available in Norwegian).

Iberiaskogsnegl

Torstein Solhøy forteller oss hvordan redusere brunsneglproblemet i hagen. Les mer i [Bergens Tidende](#).

Istid i nytt perspektiv

Aage Paus sier at dagens bre- og klimamodellar bygger på teorien om at isen låg tjukt over det sentrale Skandinavia under siste istid. Men i Rondane og Dovre har forskarar frå UiB funne teikn på at dette ikkje stemmer. Les mer i [På Høyden](#) og i [Forskning.no](#)

Personal information on the external web

A number of people have been asking for help changing their name or phone number etc. Information on your personal page on the external web (<http://www.uib.no/personer/Firstname.Lastname>) and in the 'ansatt' lists comes directly from a database called Sebra. Only three types of people have access to this data: **Thelma**, as personnel leader at BIO, people at the main Personnel Office and yourself (for your data). You can access your Sebra information at <https://sebra.uib.no/> HOWEVER, names can be a problem. Apparently, they are using official names as recorded in Folkeregister. This can be a problem for scientists, if, for example, you publish under another name. If you have a Sebra problem please tell Thelma. She will collect all such problems and MatNat will take up the issue with Central Administration.

Siste nytt fra verden rundt oss

Forskning er ingen privat sak

Forskningsmateriale må bevares for ettertiden, og det kan ikke være opp til den enkelte forsker å diktere hvordan det skal skje. Les mer fra [Bergens Tidende](#)

Nå faller lindealléen

Dagfinn Moe fra Bergen Museum sier at dette er en tabbe som vi har lært av, sier Dagfinn Moe i Universitetets hageutvalg. Trærne langs Realfagsbygget må nå fjernes. [På Høyden](#)

Fra EIA: I forbindelse med utskifting av trærne utenfor Allegaten 41, vil det bli en del gravarbeider med påfølgende utbedringer av fortau etc. Vi forventer oppstart av arbeidene mandag 9. mars, og har avsatt 3 uker til arbeidene. I dette tidsrommet vil det til tider være begrenset tilgang til fortauets langs bygget i nordlige ende, videre kan det også bli begrenset med parkeringsmuligheter på de kommunale plassene.

Artikkelserie fra YS om det nye pensjonssystemet

I en ny artikkelserie går YS i dybden på pensjonssystemet som innføres fra 2011. - Ordningene er kompliserte. Det vil bli en pedagogisk utfordring å skape forståelse for pensjonsreglene blant folk flest, sier YS' sjeføkonom Bjørn Tore Stølen. [Les mer.](#)

Rektorvalgkamp: stor fare for populisme

Universitetene i Oslo og Bergen velger rektor denne måneden. Kritikerne mener valgprosessen er useriøs. Les i [Morgenbladet](#) om hvorfor valg fungerer dårligere enn en ansettelse, i fravær av en kritisk presse

Rektorvalkampen 2009

På [denne sida](#) samlar På Høyden alt stoff om rektorvalkampen
Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) har utfordret rektorkandidatene til å møte velgerne i debatt om elitisme, mangfold og likestilling fredag 27. mars kl. 16.15-18.00 i Egget, Studentsenteret.
Les mer [her](#).

Bedriftslege ved UiB 2009

UiB har siste halvår hatt en midlertidig ordning ved kjøp at bedriftslegetjenester fra Arsana AS. Ny avtale trer i kraft 1.4.09 og omfatter bedrifts-legetjenester i omlag 50 % stilling. Bedriftslege Gro Altenau og bedriftslege Stein-Inge Stigen vil dele denne stillingen.

Probe is now announcing the 6th proteomic course

Course dates 20-24 April. Please apply before 1st of April on the [website](#). [More info](#).

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor](#)!

Frist	Stilling
Various	IMARES have a large set of vacancies for positions which are on a track to permanent positions
Open now	2 PhD's at Max Planck in Bremen (microbiology)
15.03	Visiting Assistant Professor i marine biologi ved University of North Carolina Wilmington
15.03	Summer job at Arboretet og Botanisk hage på Milde
15.03+	3 Marine Life Observatory Postdoc Positions at Stanford University
16.03	Stipendiat i akvatisk biologi ved Universitetet i Tromsø
21.03	Institutt for biomedisin, UiB: Seniorkonsulent (studieleder)
22.03	Professor/I. amanuensis i Mikrobiologi ved Universitetet i Oslo
25.03	HI: Forsker innen fysisk/biologisk modellering
30.03	BIO: Seniorkonsulent (studieleiar)
30.03	A number of advisor positions are available at Firkseridirektoratet. Learn more .
31.03	Postdoktor i bioinformatikk med fokus på mikrobielle organismer i Marseille i Frankrike
31.03	PhD stilling i Zooplankton økologi ved University of St Andrews and Institute of Zoology London
02.04	BIO: Postdoktor i mikrobiologi
15.04	HI: Forskar - fiskeriakustikk
?	Research Assistant Professor positions (marine sciences) at Hampton University
01.06	IPY Postdoctoral Fellow: Physiological Plant/Ecosystem Ecologist , U of Alaska

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

Lærerutveksling via Erasmus

Erasmus er EUs program for samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Europa og er en del av EUs program for livslang læring (LLP). Det er delt inn i flere aktiviteter, blant annet student- og lærerutveksling. Lærerutveksling kan være på 1-2 uker ved et universitet vi har en Erasmus avtale med.

Faglig ansatte kan få stipend for å **undervise** ved en partnerinstitusjon i Europa. Krav til oppholdet er at det skal inneholde minst fem undervisningstimer og kan vare i opptil seks uker. Dette er den klassiske lærermobiliteten innenfor Erasmus-programmet. Hvordan oppholdet skal legges opp er veldig fleksibelt, det kan innebære rene forelesninger, deltagelse på feltkurs, og annet, men oppholdet skal være en integrert del av undervisningsopplegget ved vertsinstusjonen. Både **faglig, administrativt og teknisk ansatte** kan ha **studieopphold** i en europeisk utdanningsinstitusjon for å få faglige og pedagogiske erfaringer. [Les mer](#)

Miljøbasert vannføring

NVE har nå åpnet for en ny utlysning i FoU-programmet Miljøbasert vannføring. Gå inn på [www.nve.no](#) for informasjon om programmet og søknadsskjema. Søknadsfristen er onsdag 8. april. Dersom du har spørsmål knyttet til programmet og utlysningen kontakt Anja Skiple Ibrekk (asi@nve.no) meg eller Anne Haugum (ann@nve.no)

Ukens bilde

25th and more!

Wednesday, BIO celebrated the 25th jubilee of four valued colleagues: **Jan Berge, Eva Krzywinski, Gøran Høgstedt and Vigdis Lid Torsvik.**

For some it has been more than 25 years, but for all it has represents a solid contribution to the Department of Biology as it is today, and its significant research and administration competencies. The four were saluted by **Frede Thingstad, Tor Tønsberg, Kari Eeg and Petter Larsson.** All spoke of the positive working environment and the social bonds that had made this working period an enriching one. BIO has an mix of new faces and

those who are not so new – both contribute to the unique fabric that makes a dynamic workplace. Congratulations Jan, Gøran, Eva and Vigdis!

You are invited to submit photos (electronically!) for "Ukens bilde". Please include a very short description and credit information. Picture can be of researchers / students in action, technology, organisms, field sites ... Please send your pictures to [Elinor Bartle](mailto:Elinor.Bartle@uib.no) (preferable format jpg, gif; size around 300px sq; saved for web - under 60kb).

Nye doktorgrader

Jens Borggaard Larsen: "A view to a kill! Molecular tools for studying algal virus diversity, phylogeny and ecology"

Cand.scient. Jens Borggaard Larsen disputerte for PhD-graden torsdag 5 mars med avhandlingen:

"A view to a kill! Molecular tools for studying algal virus diversity, phylogeny and ecology"

http://www.uib.no/info/dr_grad/2009/Larsen_JensBorggaard.html

Veiledere: **Aud Larsen, Ruth-Anne Sandaa, Gunnar Bratbak**

Bedømmelseskomite: Professor, ph.d. Debbie Lindell, Faculty of Biology, Haifa, Israel

Directeur de Recherche, ph.d. Nigel H. Grimsley, Laboratoire Arago UMR CNRS,

Université Pierre et Marie Curie, Banyuls-sur-Mer, la France, Forsker, dr.scient. Ida

Helene Steen (leder) Senter for geobiologi, UiB

Leder av disputasen var: Professor Rolf Eckhoff, Universitetet i Bergen

Cand. scient. Tajul Islam; "Discovery of novel methanotrophs from extreme environments"

Cand. scient. Tajul Islam disputerer for PhD-graden fredag 20. mars med avhandlingen:

"Discovery of novel methanotrophs from extreme environments"

Veiledere: **Nils Kåre Birkeland, Øyvind Larsen**

Bedømmelseskomite: Senior Researcher Levente Bodrossy, Austrian Research

Centers, Department of Bioresources. Austria, Professor Mette Marianne

Svenning. Department of Biology, University of Tromsø, Professor Vigdis Lid

Torsvik, BIO (komite leder)

Ti dog Sted: 20.03.2009, kl. 10:15, Aud. 101, Jahnebakken 5

http://www.uib.no/info/dr_grad/2009/Islam_Tajul.html

Alle interesserte er velkommen!

Avsluttende mastergradseksamen

Fred Marius Svendsen: Morphological and genetic variation in North Atlantic synphobranthid eels in relation to species diagnostics

Fred Marius Svendsen holder fredag 20. mars presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi – marin biodiversitet.

Tittel på oppgaven: Morphological and genetic variation in North Atlantic synphobranthid eels in relation to species diagnostics

Veileder: Ingvar Byrkjedal, Bergen Museum Sensor: Torbjørn Ekrem Bisitter: Henrik Glenner

Tid og Sted: fredag 20. mars kl. 10:15, Aud. 3, Realfagbygget

Alle interesserte velkommen!

Ole Kristian Larsen: A Phylogenetic analysis of Oplophoridae (Decapoda, Crustacea) based on molecular data

Ole Kristian Larsen holder fredag 20. mars presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi – marin biodiversitet.

Tittel på oppgaven: A Phylogenetic analysis of Oplophoridae (Decapoda, Crustacea) based on molecular data

Veileder: Endre Willassen, Bergen Museum Sensor: Torbjørn Ekrem Bisitter: Are Nylund

Tid og Sted: fredag 20. mars kl. 13:00, Aud. 4, Realfagbygget. Alle interesserte velkommen!

Gjesteforelesninger, seminarer og kollokvier

Darwin 200: kveldsforedrag om livets opprinnelse

I forbindelse med Darwinjubileet 2009 arrangerer vi åpne kveldsforedrag om Livets opprinnelse: **Torsdag 19. mars kl 19:15**, Egget på Studentsenteret

Minik Rosing (Københavns Universitet) og **Nicola McLoughlin** (GEOBIO, UIB) tar oss med på en reise fire milliarder år tilbake i tid og viser oss det aller tidligste livet på jorda. Ikke bare var dette begynnelsen på den forbløffende prosessen som har ført til dagens dyr og planter. Siden den gang har mikroorganismene også formet atmosfære og klima, og slik grepet inn i historien til planeten vår. Arrangementet er gratis og åpent for alle. Foredragene vil holdes på engelsk og egner seg også for ikke-biologer. Mer informasjon finner du på www.darwin.uib.no

Summer school programmes

Date	Location	Course title	application deadline
May 25-30	Polish Academy of Sciences	Summerschool in Ecology and Biodiversity	1 April 2009
May 28 – June 5	Spetses, Greece	Dynamics and Mechanisms in Protein Science (University of Copenhagen)	15 April
June 22-July 4	Neuchâtel (Switzerland)	Highlights in microtechnology	19 April 2009

Fulbright: Six weeks summer school

We are very proud to share the information about the upcoming Summer Institute 2009 for: Norwegian Students in the Sciences 6-week Summer Course in USA 2009 for Undergraduate Students ALL EXPENSES COVERED (Includes round-trip fare, tuition and fees, lodging, meals, daily allowance). Application deadline: April 15, 2009. U.S.-Norway Fulbright Foundation for Educational Exchange. [Read more](#)

Kurs - PROBE

Probe is now announcing the 6th proteomic course at Department of Biomedicine, UoB. You are welcome to register for an intensive laboratory and lecture course that will give hands-on experience in sample preparation for mass spectrometry: Part 1: Protein separation/ digestion; Part 2: Mass Spectrometric analysis; Part 3: Protein Identification.

The course is limited to 12 people, but the theoretical part of the course will be open to the general public. Please apply before 1st of April using the registration form on our web site(www.probe.uib.no/seminar/Course2009/Registration_2009.xls). All correspondence should be addressed to Clive D'Santos (Clive.DSantos@biomed.uib.no) or Frode Selheim(frode.selheim@biomed.uib.no). The course fee is 4.000 NOK (price includes course material and lunch). Please visit our website for detailed program information; <http://probe.uib.no/news.php>

6th International Nature Science Conference for students: "The COINS 2009"

To be held in Vilnius, Lithuania, April 21-25. Organized by active students, supported by lecturers and delighted by participants the Conference will appear as the sixth internationally active, politically neutral, and intellectually objective event, where students will have a great chance to sparkle as perspective scientists. Check our official website: www.biocoin.lt and get involved!

Registration is now open! The deadline is the 31st of March. Click here for the [application form](#) Have FACEBOOK account? Join us at "THE COINS 2009" group. Make "The COINS" worldwide! Have SKYPE? Talk with us online! (All information in www.biocoin.lt)

BBB Seminars, The BioMedical and BioSciences Lecture Series (HUCEL371)

Welcome to the BBB Seminars at the Gade Institute. Please check the [web page](#) for upcoming information. The seminars are held Thursdays in BBB, Auditorium 4. NB! Extra BBB-HIB/Realfagb./NIFES campus bus trip after the seminar, departure at 14.05 from the BBB main entrance.

MBI and Sars Centre Seminars

Check out upcoming speakers and topics on the [schedule](#). (this page is temporarily inaccessible)

Friday 20.March, 13:30 MBI seminar room (520B1),

Guest Speaker - Benjamin Schlager, PhD Student, Max Planck Institute for Developmental Biology in Tübingen "On the evolution of the nematode vulva equivalence group."

Sars Centre Group Leader Candidate Seminars

Monday 16.March 2009 beginning at 10:00, High Technology Centre - Datablokk, 2nd Floor, Large Auditorium [more info](#)

10:00

Dr. Harald Hausen, Institute for Zoology, Animal Systematics and Evolution, Free University Berlin
"Tracing the evolution of cell types: photoreceptors and bristle forming cells."

10:45

Christiane Todt, Ph.D., University of Bergen, Department of Biology
"Aplacophoran mollusks and their key role for understanding mollusk evolution."

11:30

Dr. Andreas Hejnal, University of Hawaii, Kewalo Marine Laboratory
"From Genomes to Morphology - The Evolution of Animal Developmental Diversity."

13:30

Maximiliano Suster, Ph.D., National Institute of Genetics, Division of Molecular and Developmental Biology, Shizuoka Japan
"Genetic dissection of motor circuit assembly and function in vertebrates."

14:15

Dr. Scient. Frank Nilsen, University of Bergen, Department of Biology
"Molecular parasitology using the salmon louse as a model."

15:00

Lukasz Huminiecki, Ph.D., Ludwig Institute for Cancer Research, Uppsala Sweden
"Origins of Animal Genomes: Signatures of Darwinian Selection and Macroevolutionary Upheavals."

Norwegian Microarray Consortium course

The Norwegian Microarray Consortium is happy to announce that the next J-Express analysis course will be held 23rd - 25th of March 2008 in Bergen. For program information and registration, please

visit: <http://microarray.no/index.php?section=110>- Here you will also find information about NMC courses at other places too. NMC practice a registration deadline of two weeks before the course, in this case March 10th but if the course is not filled up within the deadline late registrations will be accepted.

Nasjonal sjøørret konferanse

på Sunndalsøra 27.-28.mars. [Mer informasjon.](#)

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her?
Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Chitra Bainya, Torstein Solhøy og Ole Reidar Vetaas: endringer i diversitet i fraflyttede områder i Nepal

Bainya, C., Solhøy, T. & Vetaas, O.R. (2009) Temporal changes in species diversity and composition in abandoned fields in a trans-Himalayan landscape, Nepal. *Plant Ecology* 201: 383-399. doi: 10.1007/s11258-008-9473-3

Abstract: Secondary succession is an increasing phenomenon due to global changes in agriculture policies and practices. The empirical findings are biased towards the temperate zone. Abandonment of agriculture fields is less frequent in the subtropical and tropical zones where agriculture areas are, in general, expanding. But there are exceptions; a rapid rate of abandonment of agricultural fields have taken place in the arid trans-Himalayan region, due to today's globalization of economy. We analysed agriculture fields that were abandoned between 1950 and 2003 in a large u-valley in central Nepal (3400 m a.s.l.). The potential forest vegetation is dominated by *Pinus wallichina* and shrubs of junipers and cotoneaster species. We tested the intermediate richness hypothesis in relation to vegetation cover, soil development and whether old-field succession is convergent or divergent with species data from 242 1 m² plots in 5 age-classes. The main species compositional turnover expressed by Detrended Correspondence Analyses (DCA) correlated, as expected, with time after abandonment. Fields that were abandoned a long time ago are closer to forest at the periphery of the agricultural landscape. Moisture of the soil significantly increased with age of abandonment, but total vegetation cover and pH were negatively related to age. Beta diversity expressed in DCA SD-units showed an increasing trend with age of abandonment, supporting the divergence pattern in old-field succession. The reason why the succession is not converging may be due to browsing by domestic animals that prevent a closed canopy of pines and juniper to develop. There was a significant hump-shaped pattern in species richness along the temporal gradient, which agrees with the intermediate species-richness hypothesis. There was a rapid increase in species richness in plots close to the villages that were used for haymaking which increased the seed input significantly.

Steffan Roth: kjønnsdimorfisme i vinteroverlevelse hos teger

Roth, S. & Reinhardt, K. (2009) Sexual dimorphism in winter survival rate differs little between damselbug species (Heteroptera: Nabidae). *European Journal of Entomology* 106: 37-41.

Abstract: The winter survival of three closely related univoltine heteropterans that overwinter as adults, *Nabis rugosus*, *N. ericetorum* and *N. pseudoferus* was investigated. After 150 days of low temperature treatment (3–5°C, 16L : 8D, r.h. 70–80%) more males than females died. The mortality rate ranged from 88.8 to 93.8% in males and from 54.2 to 60.7% in females. However, these sexual differences in mortality did not differ significantly across the three species and populations of different geographic origin. It remains a general question whether this considerable evolutionary stability in the sex-specific investment into reproduction and survival phylogenetically conserved or frequently evolves anew to similar levels in separated populations and species. In *Nabis rugosus*, the relative loss of body mass during overwintering was up to 37.8%. This reflects dramatic somatic costs of adult overwintering and indirectly supports the hypothesis that food supply during overwintering is important for some heteropteran predators. However, body mass before overwintering did not significantly explain the survival pattern in *N. rugosus* in either sex. The similar sex-specific survival rate of overwintering adult nabids regardless of species and geographic origin can be useful for studies on population dynamics of nabids in agroecosystems and biocontrol.

Steffan Roth: et proteomikk-verktøy for å studere insektsystematikk

Roth, S., Fromm, B., Gäde, G & Predel, R. (2009) A proteomic approach for studying insect phylogeny: CAPA peptides of ancient insect taxa (Dictyoptera, Blattoptera) as a test case. *BMC Evolutionary Biology* 9: 50. doi:10.1186/1471-2148-9-50

Abstract Background: Neuropeptide ligands have to fit exactly into their respective receptors and thus the evolution of the coding regions of their genes is constrained and may be strongly conserved. As such, they may be suitable for the reconstruction of phylogenetic relationships within higher taxa. CAPA peptides of major lineages of cockroaches (Blaberidae, Blattellidae, Blattidae, Polyphagidae, Cryptocercidae) and of the termite *Mastotermes darwiniensis* were chosen to test the above hypothesis. The phylogenetic relationships within various groups of the taxon Dictyoptera (praying mantids, termites and cockroaches) are still highly disputed.

Results: Tandem mass spectrometry of neuropeptides from perisymphathetic organs was used to obtain sequence data of CAPA peptides from single specimens; the data were analysed by Maximum Parsimony and Bayesian Interference. The resulting cladograms, taking 61 species into account, show a topology which is in general agreement with recent molecular and morphological phylogenetic analyses, including the recent phylogenetic arrangement placing termites within the cockroaches. When sequence data sets from other neuropeptides, viz. adipokinetic hormones and sulfakinins, were included, the general topology of the cladogram did not change but bootstrap values increased considerably.

Conclusions: This study represents the first comprehensive survey of neuropeptides of insects for solely phylogenetic purposes and concludes that sequences of short neuropeptides are suitable to complement molecular biological and morphological data for the reconstruction of phylogenetic relationships.

Øystein Varpe, Christian Jørgensen & Øyvind Fiksen: verdien av å lagre energi for senere eggproduksjon i variable miljø

Varpe Øystein, Christian Jørgensen, Geraint A. Tarling and Øyvind Fiksen 2009. The adaptive value of energy storage and capital breeding in seasonal environments. *Oikos* 118: 363 – 370

Abstract: Timing of reproduction in a seasonal cycle is a life history trait with important fitness consequences. Capital breeders produce offspring from stored resources and, by decoupling feeding and reproduction, may bend the constraints caused by seasonality in food or predation. Income breeders, on the other hand, produce offspring from concurrent food intake, with the disadvantage of less flexibility, but with high efficiency and no inventory costs of carrying stores. Here, we assess relative profitability of capital and income breeding in herbivorous zooplankton inhabiting seasonal, high-latitude environments. We apply a state-dependent life history model where reproductive values are used to optimise energy allocation and diapause strategies over the year. Three environmental scenarios were modelled: an early, an intermediate, and a late feeding season. We found that capital breeding was most important in the early season. Capital breeding ranged from 7–9% of the eggs produced but, because of the high reproductive value of early eggs, capital breeding ranged from 9–30% when measured in terms of reproductive value. The main benefit of capital breeding was reproduction prior to the feeding season – when the reproductive value of an egg peaked. In addition, capital breeding was also used to increase egg production rates at times of income breeding. For individuals born late in the season the model predicted a two-year cycle instead of the typical annual life cycle. These individuals could then reap the benefits of early reproduction and capital breeding in their second year instead of income breeding late in the first year. We emphasize the importance of evaluating reproductive strategies such as capital and income breeding from a complete life cycle perspective. In particular, knowing the seasonality in offspring fitness is essential to appreciate evolutionary and population-level consequences of capital breeding.

Jon E. Skjæraasen, Ian Mayer, Justin J Meager: konkurransevne-forskjell hos sperm fra vill og oppdrettet torsk

Skjæraasen, Jon E., Mayer, Ian, Meager, Justin J., Rudoffsen, Geir, Karlsen, Ørjan, Haugland, Thomas, Kleven, Oddmund 2009. Sperm characteristics and competitive ability in farmed and wild cod. *MARINE ECOLOGY-PROGRESS SERIES* 375: 219-228

Abstract: The development of cod aquaculture has raised concerns about its effect on wild stocks. One risk is hybridisation between escapees and wild cod, causing genetic introgression, and,

potentially, fitness depressions in wild populations. The potential for hybridisation depends on escapee success in mating competition with wild fish. Cod have a complex mating system, with males likely to adopt either dominant or sub-dominant roles, the latter typically achieving reproductive success through sperm competition. Studies on salmonids indicate that domesticated males predominantly adopt sub-dominant roles. We therefore analysed sperm characteristics of wild and farmed cod *Gadus morhua* L. around the onset and end of the natural spawning season. Wild and farmed males were also paired in in vitro crosses to assess reproductive success in sperm competition. In the early spawning season, wild males had higher sperm velocity, percentages of motile and progressive cells, and spermatocrit. Sperm velocity was the main determinant of fertilisation success in in vitro sperm competition and, accordingly, wild males had higher reproductive success. At the end of spawning, the percentages of motile or progressive cells and spermatocrit were similar between wild and farmed males, but wild males maintained higher sperm velocity. Our results indicate that farmed males have limited reproductive success in sperm competition with wild male cod. This presumably reduces the risk of genetic introgression from escapees. We hypothesise that impaired sperm quality and lower reproductive fitness of farmed cod are due to inhibition of the full behavioural repertoire, lack of social structure under culture conditions, and/or nutritional deficiencies.

Koji Murashita, Tom Ole Nilsen, Ivar Rønnestad: bidrag til å forstå funksjonen til hormoner i fiskens tarm

Murashita, Koji, Kurokawa, Tadahide, Nilsen, Tom Ole, Rønnestad, Ivar 2009. Ghrelin, cholecystokinin, and peptide YY in Atlantic salmon (*Salmo salar*): Molecular cloning and tissue expression. GENERAL AND COMPARATIVE ENDOCRINOLOGY 160: 223-235

Abstract: Gastrointestinal (GI) peptide hormones, ghrelin (GHRL), cholecystokinin (CCK), and peptide YY (PYY) genes were identified in Atlantic salmon, *Salmo salar*. Full-length cDNAs encoding two isoforms of GHRL (GHRL-1 and GHRL-2), two isoforms of CCK (CCK-L and CCK-N) and peptide YY (PYY) cDNA were obtained. The GHRL-1 and GHRL-2 genes encoded proteins of 111- and 108-amino acids, respectively. Both types of GHRL were mainly expressed in the stomach, but also weakly expressed in the pyloric caeca, mid-gut, adipose tissue, and testis. The CCK-L and CCK-N genes encoded preproteins of 132- and 140-amino acids, respectively. Both types of CCK were strongly expressed in the brain and comparatively weakly expressed in other tissues, including the digestive tract. In the digestive tract, CCK-L was mainly expressed in the pyloric caeca and hind-gut, while CCK-N was only expressed in the pyloric caeca. The PYY gene encoded for 97-amino acid residues and was mainly expressed in the brain and anterior part of the intestine, including the pyloric caeca. In an experiment, we demonstrated that 6 days starvation led to, increased GHRL-1 mRNA levels in the GI tract (stomach), while there no significant changes in expression levels for the other hormones in the GI tract. This suggests an orexigenic role for GHRL-1 in Atlantic salmon. These data contribute to elucidate the functional relationships among teleost gastrointestinal peptide hormones.